

УДК 366
Соляник Д.В.
викл. ВСП «ЗГФК НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Актуальність теми. Розвиток суспільства потребує підготовки конкурентоздатних фахівців, які зможуть реалізуватися в умовах економічних та соціальних реформ. В даному контексті актуальності набуває питання підвищення якості вищої освіти в нашій країні з урахуванням вимог стейкхолдерів. Якість освіти регламентується її моніторингом щодо відповідності наявним стандартам освіти та прогнозуванням перспективних шляхів її розвитку в умовах ефективних управлінських рішень.

Питання моніторингу якості освіти розглянуто в працях Д.М. Бодненко, І.Є. Булах, В.О. Зінченко, К.Л. Крутій, Т.О. Лукіної, І.Є.Макаренко, Сергієнко В.П., Н.Л. Пастухової, В.М.Приходько, О.В. Чорної та інші.

У XXI столітті в епоху глобалізації та цифровізації усіх сфер життя, освіта висувається в ряд ключових чинників, що визначають економічний та інтелектуальний потенціал країни, рівень добробуту нації та соціальні перспективи кожної людини. У цих умовах центральною проблемою освіти є підвищення її якості. Саме якісна освіта є запорукою прогресивного розвитку та конкурентоспроможності будь-якої країни на світовому ринку.

Як зазначає Ю. Сухарніков, модернізація вищої освіти України щодо підвищення її якості полягає в оновленні національної освітньої системи шляхом врахування українських традицій та світового досвіду в контексті забезпечення навчання впродовж життя [5].

На думку, Т.О. Лукіної якість освіти регламентує принципи розвитку освіти даного періоду і змінюється відповідно до вимог суспільства [2].

О.І. Ляшенко розглядає поняття «якість освіти» як певну відповідність процесу та результату освітньої діяльності визначеним у стандартах освіти цілям підготовки певного фахівця [3].

Грунтовним є визначення В.М. Приходька, який розглядає моніторинг якості вищої освіти, як інноваційну технологію функціонування освітньої діяльності у закладах вищої освіти, що спрямована на отримання високого результату шляхом прийняття ефективних управлінських рішень щодо контролю за якістю освіти та оцінювання досягнень, як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів вищої освіти [4].

Незважаючи на значні дослідження щодо моніторингу якості освіти в закладах вищої освіти України залишається недостатньо вивченим питання теоретичних підходів щодо моніторингу якості освіти та реформування освітнього процесу з урахуванням цих підходів.

Основними напрямками державної політики в галузі освіти є якість освіти. На забезпечення якості освіти впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори.

До зовнішніх факторів відносять [1]:

- міжнародні вимоги до якості вищої освіти у закладах вищої освіти;
- національні вимоги до якості вищої освіти, які подані в стандартах вищої освіти;
- потреби стейкхолдерів щодо сучасного рівня підготовки фахівців;
- вимоги ринку праці щодо професійних якостей фахівців;
- фінансова автономія закладів вищої освіти;
- академічна мобільність усіх учасників освітнього процесу;
- професійна реалізація випускників закладу вищої освіти в подальшій фаховій діяльності.

Внутрішніми факторами забезпечення якості вищої освіти є [1]:

- внутрішні вимоги закладу вищої освіти щодо якості освітніх програм та якими здійснюється підготовка в закладі освіти, наявність розроблених положень про організацію освітнього процесу та дотримання їх;
- активність здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, керівників структурних підрозділів закладу вищої освіти;
- впровадження студентоцентрованого навчання, що дозволяє забезпечувати потреби здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальної траєкторії навчання;
- автономія закладів вищої освіти щодо стратегії свого розвитку;
- ефективна модель організації освітнього процесу та управління якістю освіти в закладі вищої освіти.

Мета – особливості моніторингу якості освіти у закладах вищої освіти та перспективи управління якістю.

Наукова новизна полягає в тому, що перше: – систематизовано підходи щодо моніторингу якості освіти в Україні; - удосконалено структуру моніторингу якості освіти. Подальшого розвитку набули питання щодо вивчення структури моніторингу якості освіти у закордонних вузах.

Практичне значення - результати можуть бути використані в процесі організації моніторингу якості освіти у закладах вищої освіти України.

Результатом підготовки фахівців є компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [6].

Важливою метою моніторингу якості освіти у закладах вищої освіти України є створення умов для цілісного відображення всіх характеристик освітнього процесу та врахування результатів моніторингу під час коригування освітнього процесу відповідно до перспективних напрямків розвитку системи вищої освіти. Безперечно, що систему моніторингу якості освіти у

зкладах вищої освіти варто розглядати як невід’ємну компоненту системи управління і забезпечення якості вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кондур О.С. Система професійної підготовки майбутніх фахівців із якості освіти у ЗВО: дис. на здоб. наук. ступ. док. пед. наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Київ, 2019. 532 с.

2. Лукіна Т. О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. управління : 25.00.02 - механізми державного управління. Київ, 2005. 36 с.

3. Ляшенко О. І Стратегія якості як основа освітньої політики країн світу. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи : посібник. Київ : К.І.С., 2004. С. 9- 14.

4. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу: (У запитаннях і відповідях). Науково-методичний посібник. Запоріжжя, 2010. 215 с.

5. Сухарніков Ю. Концептуальні підстави розробки і впровадження національної рамки (академічних) кваліфікацій України. Вища шк. 2012. № 3. С. 16 – 38.

6. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України: [№ 1556-VII від 01.07.2014 р.]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.